

ro *notoria* hæc esse nemo, qui ob oculos habeat veram descriptionem *notorii*, affirmare potest. *Vide* et alios errores notatos a Stryk., *Juridic. dissert.*, vol. XII, disp. 4, capit. 1, § 16 et plur. seq., qui una ex justa idea *notorii* rejicit divisionem, quam vulgo tradunt doctores » *notorii in notorium juris, et notorium facti, et notorii juris in notorium dispositionis, notorium præsumptionis, et notorium probationis.* »

(34. De notorio, an, et quomodo probationem in judicio admittere possit, necne, *vide* Stryk., *ubi sup.*, cap. 2, per tot.

(35. Effectus *notorii* plures vulgo tradi solent. Prior est, quod « in *notoriis* juris ordo non sit servandus. » At effectum hunc aliqui admittunt tantum in criminalibus, non item in civilibus. Sunt qui et in criminalibus hunc ipsum effectum admittunt, si agatur de « *notorio* facti permanentis, » nequaquam vero de « *notorio* facti transeuntis. »

(36. Mihi vero eorum arridet sententia, qui tenent in *notorio* non esse causam ordinario modo discutiendam, sed summario absque strepitu, et figura iudicii discuti omnino debere, et sic omitti haud posse essentialia processus, aliqualem scilicet cita-

NOVITIATUS, NOVITIUS, NOVITIA.

SUMMARIUM.

1. Novitiatus annus ad quid institutus? — 2. Novitiatus annus quando incipiat? — 3. Alia plurima quoad novitiatus annum, *remissive*. — 4. Novitiatus de licentia superioris, et ex justa causa, potest fieri partim in uno conventu designato, et partim in alio item designato. — 5. Novitios ad habitum recipere de jure communi pertinet ad prælatum et conventum simul. — 6. Regulariter tamen debent attendi constitutiones, consuetudines et privilegia cujuscunque religionis pro receptione suorum respective novitorum. — 7. Si novitius in aliqua religione recipiatur a non habente auctoritatem secundum suas peculiare leges, seu constitutiones, talis receptio est nulla; et ipse novitius potest a superioribus spoliari, et a religione dimitti. — 8. Novitii in ordine Fratrum minorum de observantia quomodo ad professionem debeant admitti? — 9. In paritate votorum debent vota ferri usque ad tertiam vicem, et si semper fuerint paria, debet novitius expelli absque ulteriori computatione, nisi aliter in Domino censerit P. provincialis, qui in hoc votum decisivum ferre, vel aliam computationem imponere potest. — 10. Religiosi consentientes, et concurrentes ad expulsionem novitii habilis per denegationem suffragii absque legitima causa, peccant mortaliter, sicuti etiam mortaliter peccant, si admittant per sua favorabilia suffragia ad religionem novitios certo cognitos inhabiles. — 11. Novitii non tenentur ad statuta et præcepta regule ex debito justitiæ. — 12. Tenentur tamen ad ea ex quadam decencia. — 13. Novitii non subjiciuntur casibus reservatis a superioribus suæ religionis, nec casibus reservatis ab episcopo loci, unde non possunt innodari censuris nec ab episcopo, nec a superiore religionis. — 14. Hinc novitii possunt sine alia licentia absolvi a quolibet confessorio approbato pro fratribus sine expressa exclusionem novitorum. — 15. Insuper novitii absque licentia prælatorum ordinis possunt valide confiteri, et absolvi a peccatis etiam in religione reservatis per quemcumque confessorium, sive sæcularem, sive regularem ab ordinario loci pro sæcularibus approbatur. — 16. Novitii, seu sæculares non-

tionem, responsionem rei, demonstrationem, defensam, et sententiam. Et hoc intellexit Summus Pontifex dum in cap. 2, *De jurerejurando*, inquit, « ordinem judicium non esse observandum » in notorio, ut observant Gonzalez, *ibidem*, n. 1; Stryk., *loc. cit.*, capit. 3, § 5 et plur. seq., qui confutat alios effectus, quos, tametsi rivulos, ex hoc primo falso derivare solent DD. scilicet in « *notoriis* citatione opus non esse, nec libello; cessare liti contestationem: causæ cognitionem a parte iudicis non esse necessariam; nulli defensionis locum esse: nullam requiri sententiam: non esse admittendam appellationem, etc. »

(37. Alii *notorii* effectus tradi solent, videlicet quod « illud, tametsi non allegatum, iudex ex officio supplere valeat, quod tollat ignorantiam præsumptionem, quod aliquando possit limitare leges, statuta, et rescripta, quod ferri super eo possit sententia die feriata, quod sententia valeat etiam sine scriptura. » At consule de his animadversiones Stryk. *eodem loco*, cap. 4, a § 24 ad finem.

Confer etiam, ubi de notorio disserere occurrit, dissertationes Strauch., Eberhard. et Orthii.

dum induti, de brevi tamen induendi, et jam in novitiatum admissi, possunt a confessoris etiam a solo prælato regulari approbati absolvi ab omni excommunicatione et censura etiam ab homine generaliter lata. — 17. Imo, si dicti juvenes, dum sic sunt in monasterio, infirmantur, possunt omnia sacramenta recipere a regularibus dicti monasterii; et, si decedant, possunt in eorum ecclesia tumulari inconsulto parochio, et quarta funeris non soluta. — 18. Novitii et novitiæ in articulo mortis existentes, etiam anno novitiatus non completo, si sint in ætate legitima, possunt professionem emittere. — 19. Si tamen hujusmodi novitii et novitiæ convalescerint, debent, suo novitiatus tempore completo, iterum profiteri. — 20. Novitii et novitiæ gaudent omnibus privilegiis suæ respective religionis, adeoque gaudent etiam privilegio fori et canonis. — 21. Insuper specialiter lucrantur indulgentiam plenariam diebus suæ vestitionis et professionis. — 22. Novitii soli de more recitantes in choro horas canonicas satisfaciunt præcepto loco professorum. — 23. Beneficium clerici ingredientis religionem non potest ab episcopo alteri conferri infra annum novitiatus ipsius. — 24. Et interim, durante tempore novitiatus, per alium beneficium functiones, et sacra præstari debent, assignata ei congrua sustentatione ex redditibus ipsius beneficii. — 25. Talis congrua quantitas determinari debet ab episcopo loci. — 26. Residui autem fructus reservandi sunt, atque restituendi novitio tanquam vero beneficiato, si exeat. — 27. Si vero novitius beneficiatus professionem emittat, restituendi sunt monasterio. — 28. Si novitii beneficium habeat annexum jus eligendi, si ipse velit electioni interesse, excludi non potest. — 29. Non est tamen necessario vocandus. — 30. Novitii, ut valide renuntiationem, seu obligationem irrevocabilem faciant de suis bonis, et iuribus temporalibus, ultra solemnitates juris communis, debent necessario observare alias duas specialiter statutas a concilio Tridentino, videlicet quod talis renuntiatio fiat cum licentia episcopi, et intra duos menses proximos ante professionem. — 31. Vi hujus decreti concilii Tridentini prohibentur et irritantur omnes tam lucrativi, quam onerosi in-

ter vivos contractus, quibus novitii libertas defendendi religionem possit aliquoties impediri. — 32. Item prohibentur, et irritantur omnes donationes notabiles, seu magni momenti. — 33. Item prohibentur, et irritantur omnes remissiones debitorum notabilium. — 34. Item prohibentur, et irritantur renuntiationes, et donationes etiam jurum ad futuras hereditates. — 35. Vi dicti decreti concilii Tridentini non prohibentur, nec irritantur testamenta, et alia dispositiones mortis causa factæ a novitiis. — 36. Item non prohibentur, nec irritantur illi contractus onerosi, quorum novitius tantum recipit, quantum dat. — 37. Item non prohibentur, nec irritantur renuntiationes, et obligationes, quæ fiunt ante ingressum, et absque intuitu ingressus in religionem. — 38. Item neque prohibentur, nec irritantur renuntiationes, donationes, et obligationes factæ ante ingressum religionis etiam intuitu, et causa ipsius ingressus religionis, ad n. 41. — 42. Novitii sine solemnitatibus a Tridentino requisitis possunt valide, et licite facere modicas elemosynas et modicas donationes Deo, seu beate Mariæ, vel sanctis. — 43. Renuntiatio facta ad favorem Patrum Societatis Jesu pro novitium inter Patres dictæ Societatis est valida, non obstante, quod non fuerit facta cum licentia episcopi. — 44. Imo novitii societatis Jesu possunt renuntiare bonis in favorem Societatis, vel cujuscunque, non servata forma concilii, nec expectato bimestri proximo ante professionem. — 45. Novitii Societatis Jesu, qui post vota simplicia, ante tamen solemnem professionem, a dicta Societate ab eisdem præposito generali dimittuntur, nulla ab eadem Societate debentur alimenta. — 46. Novitius habens beneficium ecclesiasticum nequit illud renuntiare, non servata solemnitate a concilio requisita. — 47. Donatio facta a novitio cum solemnitate a concilio requisita, ad hoc, ut sit firma, requiritur, ut professio sit valida. — 48. Ratificata vero professione, si illa nulliter emissa fuerit, censetur quoque renuntiatio ratificata, et valida; dummodo in ratificatione expresse non declaret nolle denuo bonis renuntiare. — 49. Novitius, si, servata solemnitate concilii, renuntiaverit legitimam, et emissa professione, sit factus episcopus; recuperat jus succedendi in dicta legitima etiam quoad renuntiatam, ad favorem tamen suæ Ecclesie. — 50. Novitius potest revocare testamentum a se factum, sive ante, sive post ingressum religionis, et durante novitiatu aliud concedere. — 51. Novitius in testamento nihil potest sibi reservare ad effectum testandi de illo post professionem. — 52. Potest tamen novitius in suo testamento præcipere, ut aliquid ex ejus bonis etiam post suam professionem quotannis expendatur in pios usus, seu quod alicui solvatur annuum legatum, vel ne quid de eis alienetur, et hujusmodi. — 53. Novitius, si ante professionem testari omittat, succedit in ejus bona, actiones et jura monasterium, si sit capax bonorum; si autem monasterium sit incapax, succedunt consanguinei ab intestato. — 54. Post professionem emissam non potest religiosus testamentum ante professionem factum revocare. — 55. Potest tamen testamentum suum ante professionem factum declarare. — 56. Monasterio nihil, excepto victu et vestitu, potest tribui a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus novitii, ex bonis ejusdem novitii, sub pœna excommunicationis incurrendæ a dantibus, et accipientibus. — 57. Imo sub eadem pœna neque potest aliquid dari, et recipi ex bonis propriis parentum, vel consanguineorum. — 58. Unde pater nequit dare paramentum altaris religioni, ubi ejus filius est in novitiatu. — 59. Insuper neque novitius potest in ingressu aliquid donare monasterio, etiam si sui juris, et non habeat parentes. — 60. Excommunicatio lata a Tridentino in dantes, et accipientes aliquid ante professionem novitii non incurritur ipso facto, nec est Sedi Apostolicæ reservata. — 61. Pacta, seu conventiones, quibus regu-

lares utriusque sexus exigunt a parentibus novitii, seu novitiæ aliquam pecuniæ summam convivii causa tempore ejus vestitionis, vel professionis, prohibentur sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, et papæ reservatæ. — 62. An hujusmodi pacta sint etiam comprehensa in d. cap. 16 Concilii Tridentini? — 63. De hoc *remissive*. — 64. Monialibus prohibitum est dotes accipere ante professionem novitiarum etiam sub nomine depositi, quamvis præstetur cautio de illis restituendis professione non secuta. — 65. Hinc improbatu cautela, ut depositarius totum, quod in depositum recipit, monasterio consignet ante novitiarum professionem. — 66. Novitio egredienti, vel ejecto restitui debent omnia bona, quæ secum tulit, nec quid minimum ex eis retinere possunt superiores regulares, quod ut recte fiat, episcopus potest per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, eos ad id compellere. — 67. Imo novitio exeunte, aut decedente ante sequutam professionem, nec retineri possunt per monasterium bona ipsi donata, etiam servata solemnitate, et forma concilii. — 68. Habitus tamen religionis non est restituendus novitio, sed illius pretium. — 69. Novitius sponte, vel coacte egrediens tenetur solvere expensas in sui victum, et vestitum, et in alia necessaria, et consueta a monasterio factas, si de eorum solutione pactum intercesserit inter novitium et monasterium, aut exstet legitima consuetudo eas solvendi. — 70. Non tenetur tamen novitius solvere dictas expensas, ubi non intercesserit tale pactum, aut non exstet talis legitima consuetudo, ut in nostra religione de corpore Observantiæ et Capuccinorum. — 71. Dos novitiæ decedentis ante professionem debet hæredibus restitui una cum fructibus, deducto tamen illius victu, et vestitu. — 72. Imo hoc etiam procedit, non obstante pacto, ut si puella post annum decesserit, facta, vel non facta professione, dos monasterio acquiratur. — 73. Licentia episcopi, seu ejus vicarii requisita pro renuntiatione faciendâ a novitio intra duos menses proximos ante professionem debet intervenire in ipso actu renuntiationis. — 74. Episcopus confirmatus, nondum consecratus potest concedere in sua diocesi novitio talem licentiam ad renuntiandum. — 75. Archiepiscopus, licet pallium nondum receperit, potest hujusmodi licentiam in sua diocesi concedere. — 76. Capitulum sede vacante, seu vicarius capitularis potest concedere eandem licentiam. — 77. Abbates, et alii prælati habentes jurisdictionem quasi episcopalem, nullique episcopo subjecti possunt in suis diocesis hanc licentiam concedere. — 78. Prælati regulares non possunt hanc licentiam concedere etiam in monasteriis exemptis, et sibi subjectis. — 79. Formam laicorum statuto prescriptam nequaquam oportet servare in renuntiationibus, quæ fiunt a novitiis intra probationis annum. — 80. Non est necesse quod renuntiatio honorum, ut sit valida, fiat a novitio integro bimestri ante professionem, sed satis est, ut fiat intra totum bimestre ante professionem, quamvis immediate ante ipsam. — 81. Bimestre hoc computandum est de momento in momentum, et secundum quod occurrit mensis in Calendario. — 82. Renuntiatio facta a novitio per duos menses ante professionem tenet, licet ante expletum decimum sextum annum. — 83. Ex quacunque causa contingat professionem protrahi ultra annum, valet renuntiatio facta a novitio post decimum novitiatus mensem. — 84. Renuntiatio a novitio excedente ætatem 16 annorum facta absque solemnitate requisita a concilio, est invalida. — 85. Renuntiatio facta per eum, qui nulliter emisit professionem, si postea, cognita invaliditate, iterum valide professus sit, declarans nolle denuo bonis renuntiare, quatenus prior renuntiatio non sustineatur, est nulla. — 86. Deferre habitum novitorum non est de essentia, et necessitate anni probationis ad validitatem professionis, sed sufficit deferre habitum religionis, seu professorum. — 87. Novitius deferens per annum

habitu religionis, completo integro anno probationis, censetur tacite professor, si habitus, quem defert, sit patenter indistinctus ab habitu professorum, et aliunde concurrant alia qualitates requisitae. — 88. Secus autem, si habitus novitiorum sit patenti distinctione distinctus ab habitu professorum. — 89. Novitii sine titulo beneficii, vel patrimonii, aut pensionis nequeunt promoveri ad sacros ordines. — 90. Et hoc ipsum habet locum non solum in novitiis, seu non professis, sed etiam in nulliter professis. — 91. Patres autem Societatis Jesu, qui tria vota paupertatis, castitatis et obedientiae in Societate emisissent, de licentia praepositi generalis possunt promoveri ad sacros ordines absque titulo, etiam ante solemnem professionem. — 92. Patribus Societatis Jesu sic ordinatis nulla debentur alimenta a dicta Societate, si contingat eos ante solemnem professionem a praeposito generali a dicta Societate dimitti. — 93. Novitii non possunt promoveri ad ordines minores a suis superioribus abbatibus regula-

(1. Novitiatus annus institutus est, ut religio probet mores novitii et novitius austeritatem religionis; textu expresso in cap. *Ad Apostolicam* 16, De regularibus, et cap. *Is, qu. 1*, et cap. *Non solum* 2, De regularibus, in 6. (2. Novitiatus annus, sive in masculis, sive in feminis, incipit solum a die susceptionis habitus, sive ab eo die, quo in habitu religionis novitii, seu novitiae incipiunt sequi communem aliorum religiosorum, seu religiosarum vitam. Sic expresse statuit concilium Tridentinum cap. 13, sess. xxv, *De regular.*

(3. Alia plurima quoad novitiatus annum, vide verb. *ANNUS PROBATIONIS*, seu *NOVITIATUS*, a num. 3, ad 44 usque in finem, ne inutilis fiat repetitio.

(4. Novitiatus de licentia superioris, et ex justa causa potest fieri partim in uno conventu designato, et partim in alio item designato; Sic declarasse sacrum congr. Concil. referunt Passerinus, *De statu homin.*, tom III, qu. 189, et Matthæus, *Officialis curiae quoad novitios*, cap. 34.

(5. Novitios ad habitum recipere de jure communi pertinet ad praelatum et conventum simul, ita ut nec conventus sine praelato nec praelatus sine conventu possit ad religionem aliquem recipere, ut habetur expresse in c. *Novit.* 4, De his quae fiunt a praelato sine consensu capituli, et concordant cap. *Quanto* 5, et cap. *Ea noscitur* 6, eodem titul., et capit. *Congregatio* ultim., caus. 16, quæst. 7.

(6. Regulariter tamen debent attendi constitutiones, consuetudines et privilegia cujuscunque religionis pro receptione suorum respective novitiorum, prout aperte habetur in cap. final. *De regular.*, in 6, ibi: « Si ad solum abbatem pertineat creatio monachorum, eo defuncto, nequibit novus monachus a conventu creari; alias poterit, si eorum creatio spectat ad utrumque simul. »

(7. Unde, si novitius in aliqua religione recipiatur a non habente auctoritatem secundum suas peculiare leges, seu constitutiones, talis receptio est nulla, et ipse Novitius potest a legitimis superioribus spoliari, et a religione dimitti; arg. cit. *Jurib.*,

ribus. — 94. Unde novitii respectu minorum ordinum ordinandi sunt a proprio episcopo. — 95. Episcopus proprius est episcopus loci monasterii, in quo novitius agit novitium. — 96. Novitii post professionem collocandi sunt in professorio, seu conventu secundi novitiatus. — 97. In novitiibus et professoriis est exacte observanda vita communis. — 98. Adducuntur decreta super receptione et educatione novitiorum a Clemente VIII edita. — 99. Adducitur insuper decretum Innocentii XI super conventibus novitiatus et recollectionis minorum de Observantia, et super iis, quae in eisdem conventibus servari debent. — 100. Alia *remissive*. — 101. Receptus pro laico seu converso an possit transire ad statum clericalem? *remissive*. — 102. Novitii in quibus instruendi? — 103. Ex quodam nostri ordinis novitio originem habuit devotio Coronae beatissima V. M. septem decadam in honorem suorum septem gaudiorum. — 104. Alia ad rem ad n. 103. — 106. Subnect. *Addit. ex aliena manu* ad n. 115.

sup. n. 5; quia ex defectu potestatis, seu auctoritatis corrumpit actus; non enim valet, quod ab aliquo fit, quando id ab eo solo fieri non potest sine interventu, seu consensu, vel licentia alterius; l. *Titium* 47, ff. *De administr. tutor.*, adeoque talis receptio ipso jure est nulla, ex quo facta sit contra jus, quod irritat, et annullat contrarium factum; l. *Non dubium* 3, cod. *De legibus et constitutionibus*; Donat., *Prax. rer. regular.* t. II, part. II, tract. 1, q. 4, cum pluribus ibi citatis.

(8. Novitii in ordine Fratrum Minorum de Observantia non possunt admitti ad professionem, nisi ter in anno novitiatus, hoc est, quarto quoque mense per vota secreta a majori parte fratrum in eo conventu a duobus mensibus actu ibi de familia existentium, habiles fuerint inventi; sic expresse statuit Innocentius X constitut. incip. *Ad propagandam*. (9. In paritate votorum debent vota ferri usque ad tertiam vicem, et si semper fuerint paria, debet novitius expelli absque ulteriore computatione, nisi aliter in Domino censuerit Pater provincialis, qui in hoc votum decisivum ferre, vel aliam computationem imponere potest, ut expresse fuit sancitum in novissimo capitulo generali Mediolani in conventu S. Angeli celebrato die 4 Julii 1729, cui et ipse interfui, dum, licet immerito, ministrum agerem provincialem. Ibi enim in constitutionibus pro Cismontana familia n. 48 statutum fuit praecise, ut sequitur: « In paritate votorum, dum tertia vice feruntur pro novitiis ad professionem admittendis, statuatur, ut absque ulla ulteriori computatione novitius expellatur, nisi aliter in Domino censuerit P. provincialis, qui in hoc votum decisivum habere, vel aliam computationem imponere valeat. »

(10. Religiosi consentientes, et concurrentes ad expulsionem novitii habilis per denegationem suffragii absque legitima causa, peccant mortaliter, quia gravem injuriam faciunt religioni, eam privando idoneo religioso et etiam novitio qui, peracto probationis anno, et habilis repertus jus habet ad religionem, et insuper contrafaciunt in re gravi concil. Tridentino, quod

cap. 16, sess. xxv, *De regularibus*, praecipit ut novitii reperti habiles, finito anno Novitiatus ad professionem admittantur; sic etiam peccant mortaliter religiosi admittentes per sua favorabilia suffragia ad religionem novitios certo cognitos inhabiles, quia per admissionem talium inhabilium novitiorum grave damnum, et deplorabile praedudicium infertur religioni. *Communis*.

(11. Novitii non tenentur ad statuta, et praeccepta regulae ex debito justitiae, quia nondum sunt proprie religiosi, nec perfecte partes illius religionis, ut dicitur expresse in cap. *Religioso* 21, De sentent. excommuni., in 6, et obligatio observandi regulam ex debito justitiae nascitur ex voto, et promissione professorum. *Communis*. (12. Tenentur tamen ad ea ex quadam decencia, « quia dignum est, ut qui similem cum aliis vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam, » ut expresse dicitur in cap. *Recolentes* 3, vers. *Si enim*, De statu monachorum. Tum quia eorum probatio id exigit, ut probentur in spiritu quo venerunt. *Communis*.

(13. Novitii non subjiciuntur casibus reservatis a superioribus suae religionis, nec casibus reservatis ab episcopo loci, unde non possunt innodari censuris, nec ab episcopo, nec a superiore religionis, quia sunt in statu neutro, id est nec vere subditi episcopi, nec superioris religionis, sed sunt in statu medio per abnegationem extremorum in odiosis; arg. cap. *Odia* 15, De regul. juris, in 6, ibi: « Odia restringi, et favores convenit ampliari; » Alphons. de Leone, *De potest. confessarii*, part. II, recollect. 11, num. 137, et *De censuris*, recollect. 2, num. 263, in fine; Graff., in *Append.*, lib. I, cap. 7, num. 69; Nald., in *Summa*, verb. *Novitius*; Donat., *Prax. rerum regular.*, t. II, part. II, tract. 6, q. 2, n. 4 et 5, cum aliis ibi citatis, et *ibid.*, q. 15, n. 2 et 3; Tamburin., *De jure abbat.*, disp. 13, quæst. 6, et alii.

(14. Hinc novitii possunt sine alia licentia absolvi a quolibet confessario approbato pro fratrib. sine expressa exclusionem novitiorum. Vide verb. *APPROBATIO*, art. 2, n. 2 et seq. (15. Insuper novitii absque licentia praelatorum ordinis possunt valide confiteri, et absolvi a peccatis etiam in religione reservatis per quemcunque confessarium, sive saecularem, sive regularem ab ordinario loci pro saecularibus approbatum. Vide d. verb. *APPROBATIO*, art. 2, num. 3 et seq.

(16. Novitii seu saeculares nondum induti, de brevi tamen induendi, et jam in novitiatum admissi, ut sic sub obedientia praelati et disciplina magistri novitiorum per aliquot dies incipient experiri religionis austeritates, possunt a confessariis, etiam a solo praelato regulari approbatis, absolvi ab omni excommunicatione, et censura, etiam ab homine generaliter lata; D. Antoninus, III part., tit. 24, cap. 77, § 1; Corduba, lib. I, quæst. 30; Rodriq., tom. I *Question. regular.*, quæst. 20, art. 21, et communis alio-

rum per plurima privilegia ad id a Summis Pontificibus regularibus concessa. (17. Imo, si dicti juvenes, dum sic sunt in monasterio, infirmantur, possunt omnia sacramenta recipere a regularibus dicti monasterii, et si decedant, possunt in eorum ecclesia tumulari, inconsulto parochio, et quarta funeris non soluta; tales enim gaudent omnibus fratrum et novitiorum privilegiis, quia de proximo accingendus in favorabilibus habetur pro accincto; l. penult., ff. *De milit. testam.*, et l. *Item legato* 47, § 1, ff. *De leg. 3*, et partus conceptus (ut sunt tales Juvenes de proximo induendi, et jam stantes in utero religionis) in his quae concernunt praeservationem, ut producat ad esse, gaudet privilegio natorum, prout aperte colligitur ex l. *Praegnantis*, ff. *De pœnis*, et l. *Qui in utero*, ff. *De stat. homin.*; Donat., *loc. cit.*, tract. 1, quæst. 18, per tot.; cum aliis ibi citatis. Vide verb. *MONIALES*, art. 1, num. 61, et verb. *SEPULTURA*, num. 31.

(18. Novitii et novitiae in articulo mortis existentes, etiam anno novitiatus non completo, si sint in ætate legitima, possunt professionem emittere. Sic expresse concessit S. Pius V novitiis monialibus S. P. Domini const. incip. *Summi sacerdotis cura*; qua concessionem gaudent per communicationem etiam novitii et novitiae aliarum religionum. (19. Si tamen hujusmodi novitii et novitiae convaluerint, debent, suo novitiatus tempore completo, iterum profiteri. Sic censuit sac. congr. Concil. in una *Ordinis S. P. Francisci Min. de Observantia*, die 20 Mart. 1649, ad cap. 15, sess. xxv, *De regularibus*, apud Pignatell., tom. II, consult. 356.

(20. Novitii et novitiae gaudent omnibus privilegiis suae respectivae religionis, adeoque gaudent etiam privilegio fori et canonis; cap. *Religioso* 20, § *Quamvis*, De sentent. excommuni., in 6, et gaudent etiam indulgentiis, quibus gaudent professi; Pellicar., in *Manual. regular.*, tom. I, tract. 2, c. 7, n. 1; Portell., *De dub. regular.*, verb. *Novitius*, n. 54; Reiffenstuel, lib. III *Deer.*, tit. 31, n. 115, et alii communiter. (21. Insuper specialiter lucrantur indulgentiam plenariam diebus, quibus sacrum induunt habitum et professionem emittunt, si confessi SS. Eucharistiae sacramentum sumpserint. Paulus V, constit. incip. *Romanus Pontifex*.

(22. Novitii soli de more recitantes in choro horas canonicas satisfaciunt praeccepto loco professorum, dummodo tot numero adsint, quot requiruntur ad constituendum corpus communitatis, sive collegium, scilicet saltem tres, quia tres faciunt collegium, l. *Neratius* 83, ff. *De verb. significat.*, ibi: « Neratius Priscus tres facere existimat collegium, et hoc magis sequendum est, » et sic tenent Donat., tom. II, tr. 6, q. 22; Reiffenstuel, lib. III *Deer.*, tit. 31, n. 116, et alii. Vide verb. *OFFICIUM DIVINUM*, art. 1, n. 43 et 44.

(23. Beneficium clerici ingredientis religionem non potest ab episcopo alteri con-

ferri intra annum novitiatus ipsius. *Communis* textu expresso in cap. *Beneficium* 4, De regularib., in 6, ibi: «Beneficium illius qui religionem ingreditur non est infra probationis annum alicui conferendum.» 24. Et interim, durante tempore novitiatus, per alium beneficii functiones, et onera præstari debent, assignata ei congrua sustentatione de redditibus ipsius beneficii. *Communis* textu expresso in cit. cap. *Beneficium*, ibi: «Sed interim eidem beneficio per alium deserviri debet, assignata sibi congrua de ipsius proventibus portione.»

25. Talis congrua quantitas determinari debet ab episcopo loci. *Glossa, ibidem*, verb. *Sed interim*; Barbosa, in d. cap. *Beneficium*, n. 8; Sanchez, lib. vii *Moral.*, cap. 4, n. 14; Pirhing, lib. iii *Decr.*, tit. 31, n. 76; Reiffenstuel, *ibid.*, n. 119, et alii communiter. 26. Residui autem fructus reservandi sunt, atque restituendi novitio, tanquam vero beneficiato, si exeat, Sanchez, *loc. cit.*, n. 19; Pirhing, *loc. cit.*, n. 76; Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 119, et alii passim. 27. Si vero novitius beneficiatus professionem emittat, restituendi sunt monasterio; in illis enim succedit monasterium, si successione sit capax sicut in aliis bonis professi, nisi hic ante professionem aliter de illis disposuerit. Sanchez, *loc. cit.*, n. 19; Pirhing, *loc. cit.*, n. 76, et alii; Reiffenstuel tamen, *loc. cit.*, vult restituendos esse non monasterio, sed ecclesiæ, seu ad causas pias applicandos tanquam fructus mere ecclesiasticos superfluos.

28. Si novitii beneficium habeat annexum jus eligendi, seu suffragandi in electionibus, ut si novitius erat canonicus alicujus cathedralis, vacante intra annum sui novitiatus prælatura, si ipse velit electioni interesse, excludi non potest; quia retinet adhuc verum suum jus ad talem electionem, cum nec beneficium, nec fructibus, et effectibus ejus sit privatus. Sanchez, *loc. cit.*, num. 10; Pirhing, *loc. cit.*, n. 118; Suarez, tom. V, cap. 16, n. 16, et alii. 29. Non est tamen necessario vocandus, et ipso non reclamante, possunt alii ad electionem libere et valide procedere, quia, cum se ipsum sponte a sæculo segregaverit, merito reputatur inter absentes et remotos, qui nec solent, nec debent vocari. *Glossa* in cit. cap. *Beneficium*, verb. *Conferendum in fine*; Joann. Andr. et Fran., *ibid.*, n. 2; Barbosa, *ibidem*, n. 13; Sanchez, *loc. cit.*, n. 10; Pirhing, *loc. cit.*, n. 75; Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 118; Silvester, verb. *Religio*, 6, quæst. 11; Suarez, *loc. cit.*, n. 16, et alii.

30. Novitii ut valide renuntiationem, seu obligationem irrevocabilem faciant de suis bonis et juribus temporalibus, ultra solemnitates juris communis, debent necessario observare alias duas specialiter statutas a concilio Trident., sess. xxv, De regularib., cap. 16, videlicet; quod talis renuntiatio fiat cum licentia episcopi, vel ejus vicarii, et intra duos menses proximos ante professionem, ibi: «Nulla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta etiam cum jura-

mento, vel in favorem cujuscunque causæ piæ valeat, nisi cum licentia episcopi, sive ejus vicarii fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione, aliter vero facta, etiamsi cum hujus favoris expressa renuntiatione, etiam jurata, sit irrita, et nullius effectus.»

31. Vi hujus Tridentini concilii decreti prohibentur et irritantur omnes tam lucrativi, quam onerosi inter vivos contractus, quibus novitii libertas deserendi religionem possit aequaliter impediri. *Communis*, arg. textus ipsius concilii, ibi: «Ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel majorem partem substantiæ suæ monasterium (si huic renuntiavit) possideat (seu alii possideant); nec facile, si discesserit, id recuperare possit.» Et revera, quod prohibeantur et irritentur omnes tales contractus, aperte demonstrat concilium per *ly nulla... obligatio*, nomine cujus veniunt omnes contractus, arg. l. *Omnes* 1, ff. De novationibus; l. *Veluti* 23, ff. De verbor. obligation., sicut econtra contractuum appellatione veniunt obligationes; l. *Labeo* 19, ff. De verbor. signification.

32. Item prohibentur, et irritantur omnes donationes notabiles, seu magni momenti, quia per ipsas recurrit finis concilii: «Ne hac occasione discedere nequeat,» etc. Donatio enim est vera species renuntiationis et obligationis. *Communis*, argum. citatis juribus. 33. Item prohibentur et irritantur omnes remissiones debitorum notabilium, quia tales remissiones sunt quædam species donationis et renuntiationis, quæ possunt minuere novitii libertatem ad egrediendum, contra finem expressum concilii Tridentini. *Communis*. 34. Item prohibentur et irritantur renuntiationes et donationes etiam jurium ad futuras hæreditates. Quælibet enim renuntiatio potens minuere libertatem egrediendi declaratur a concilio irrita, ibi: «Nulla quoque renuntiatio.» Tales autem sunt dictæ renuntiationes, et donationes etiam jurium ad futuras hæreditates, adeoque,» etc. *Communis*.

35. Vi dicti concilii Tridentini non prohibentur, nec irritantur testamenta, et aliæ dispositiones mortis causa factæ, adeoque semper valent, sive fiant ante ingressum religionis, sive post ingressum quocunque die intra annum novitiatus sine licentia episcopi aut ejus vicarii, et etiam ante dictos duos menses proximos ante professionem, dummodo habeant cætera alia juris requisita, quia testamenta, et aliæ dispositiones mortis causa factæ, ut codicilli, donationes mortis causa, etc., nec renuntiationes, nec obligationes irrevocabiles sunt cum toties, quoties voluerit novitius, ante professionem possit pro libitu suo ea revocare, adeoque cum sic nec in minimo lædant libertatem novitii egrediendi a religione, non prohibentur, nec irritantur a concilio in dicto decreto, quod pro unico fine prohibitionis, et irritationis respicit conservationem talis libertatis novitii egrediendi a reli-

gione, ibi: «Ne hac occasione discedere nequeat, etc. Sic tenent doctores communiter, et sic expresse declaravit sacr. congr. Concil., teste Fagnano, lib. ii *Decret.*, cap. *In præsentia* 8, De probationibus, n. 50.

36. Item non prohibentur, nec irritantur illi contractus onerosi, vi quorum novitius tantum recipit, quantum dat, ut sunt emptiones, locationes, et hujusmodi; in his enim contractibus, nec in minimo læditur libertas novitii exeundi a religione, cum tantum recipiendo quantum dat, nihil a parte rei perdat. *Communis*.

37. Item non prohibentur, nec irritantur renuntiationes, et obligationes, quæ fiunt ante ingressum, et absque intuitu ingressus in religionem, seu sine animo eam ingrediendi, quamvis postea progressu temporis ingressus contingeret, quia intentio concilii sola fuit prohibere illas renuntiationes, et obligationes, quæ fiunt intuitu religionis, et liberum impediunt egressum, ibi: «Ne hac occasione discedere nequeat,» etc.

38. Imo neque prohibentur, neque irritantur renuntiationes, donationes, et obligationes factæ ante ingressum religionis, etiam intuitu et causa ipsius ingressus religionis. Sic expresse Rota part. v, t. I *Recent. decis.*, dec. 125, n. 24, ubi dicit sic declarasse sacram congr. Concilii, et part. xii, decis. 245, n. 6, et quod late discussio hoc articulo, sic fuit responsum in *Romana donationis* 1 Februar. 1640, coram reverendiss. Tarraconen. et in *Romana successione de comitibus* 12 Januar. 1642, coram reverendissimo decano, cum aliis pluribus congestis per Alden., ad decis. 586, n. 2, part. v, t. II *Recent.* Quamvis enim adsint declarationes sacræ congregationis Concilii, in quibus declaratum fuit Tridentinum comprehendere non solum donationes, et renuntiationes factas a novitiis intra duos menses proximos ante professionem, sed etiam illas quæ fiunt ante ingressum religionis cum narrativa, et mentione expressi ipsius ingressus, vel cum conditione quatenus donans profiteatur. Rota, part. v, t. II, decis. 586, n. 17. Quæ fundatur in ea ratione, quod cum concilium reprobaverit donationes a novitiis non factas intra duos menses ante professionem, ne ob timorem non recuperandi bona donata adimeretur novitiis libertas egrediendi, ita ex eadem ratione censendas esse prohibitas donationes factas ante ingressum. Rota, *ibidem*, n. 18 et 19. Unde inferebatur, contrarium tenentes intelligendos esse de donationibus simpliciter, et sine mentione, neque intuitu ingressus factis. Rota, *ibid.*, n. 30.

39. Verum revocatis antiquis declarationibus, ead. sacræ congr. Concilii declaravit, et per plura alia tribunalia definitum fuit, dictum concil. Trident. sess. xxv, cap. 16 *De regularibus* non habere locum, quando donatio, vel renuntiatio fit ante ingressum intuitu ingressus religionis, *Adnot. ad decis.* 586, n. 22, ubi pro hac opinione referuntur 38 auctores, et inter alios Passarelli.

De privileg. minorum, cap. 37, ubi refert quod pro hac opinione fuit judicatum; Menochius in *Addit.* ad lib. ii, cap. 430, n. 3, ubi miratur de Navarr. et Molina, qui tenuerunt contrarium; Roderic., *Qq. regul.* t. II, quæst. 47, art. 8, ubi dicit, quod pro hac opinione fuit judicatum, et refert quod pro ea consuluerunt quamplures ibi nominati; Hector Capycius Latro, decis. 31, n. 7, ubi dicit, quod hæc opinio frequentiori DD. calculo est approbata, decisionibus supremorum tribunalium roborata, et declarationibus eminentissimorum cardin. sacr. congr. Concil. sic est interpretata. Rota in *Tarentina donationis* 3 Februar. 1607, coram sacro, et in *Parmen. transactionis* coram Durand., decis. 121, n. 39, in *impressis in Perusina hæreditatis* 10 Decembr. 1620, coram bonæ memor. card. virili; Diana, *Resolut. moral.*, tom. III, tract. 2, *De dub. regular.*, cap. 55, ubi pro hac opinione refert de verbo ad verbum declarationem sacræ congr. Concil. Et hanc opinionem tenent Fagnanus, lib. iv *Decretal.*, in cap. *Statuimus* 23, De regularibus, a n. 42; Sanchez, lib. i *Moral.*, cap. 5, n. 4; Donatus, *Prax. rerum regul.*, tom. II, tract. 7, q. 20, qui omnes referunt ita declarasse sacram congreg. Concilii, et Barbosa in *Summa Apostol. decis.*, verb. *Renuntiatio novitii*, n. 1, ubi cum pluribus aliis refert sic fuisse decisum a sacræ congr. Concilii, et Collectan. in *concil. Trid.*, cit. sess. xxv, cap. 16, *De regul.*, n. 18, ubi dicit quod illa verba concilii antea facta intelligi debeant de renuntiatione tantum facta post ingressum religionis, ac proinde, quod sæcularis ante habitus susceptionem, et Novitiatus ingressum, possit etiam intuitu ejusdem ingressus valide de suis bonis disponere, illa renuntiatio, donatio, seu obligatio absque solemnitate requisita a concilio in d. cap. 16, sess. xxv, *De regularibus*, et ibi citat Rotam, et 35 auctores, et in fine addit, quod ideo donationem factam per filium patri per paucos dies ante ingressum religionis, seu habitus susceptionem, intuitu et contemplatione ejusdem religionis, esse validam tuetur expresse Aldan in *Compend. canonicar. resolut.*, lib. ii, tit. 8, n. 15, ubi refert sic fuisse decisum sub die 13 Aprilis 1630. Et hanc sententiam probabilem censent Layman, lib. iii, tract. 5, c. 7, n. 7; Pirhing, lib. iii *Decr.*, tit. 31, n. 81, et alii plures; Reiffenstuel, lib. iii *Decret.*, tit. 31, n. 142, quamvis ipse, *ibidem*, a n. 145 ad 152, cum pluribus aliis defendat contrarium, uti etiam defendunt 15 doctores apud Barbosam, *loc. cit.*, n. 18 in fine, existimantes renuntiationem seu donationem, factam ab existente adhuc in sæculo prætextu et intuitu ingressus religionis, nullam et invalidam esse sine solemnitate requisita a concilio loco citato.

40. Ratio autem nostræ sententiæ est, quia, cum dictum decretum concilii sit correctorium juris communis, non debet intelligi, nisi in casu suo, nec est extendendum ad alios, quamvis paritas urgeret rationis, *Adnot. ad decis.* 586, n. 23, part. v, tom. II;